

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr28 (1669) 1989 m. liepos mėn. 25d.

XXXIV METAI

Melbourne

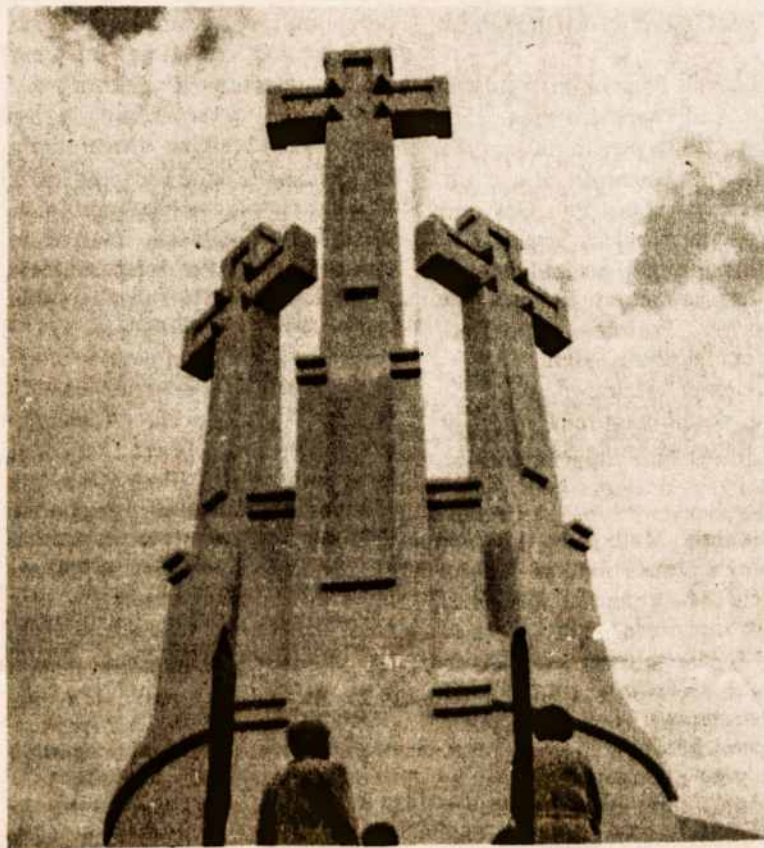
Prisikelia Trys Kryžiai

„Katalikų Pasaulio“ redaktoriaus kunigo Vaclovo Aliulio pranešimas iš Vilniaus

Nesuskaitomi tūkstančiai žmonių užpildo Kalnų Parką ir Trijų Kryžių Kalno pašlaitę. Po pamaldų Tremtinių Koplyčioje Vilniaus arkikatedroje-bazilikoje, kurioje arkivyskupas Steponavičius pašventino altorių ir meldėsi už gyvus ir mirusius tremtinius, atkeliauja kardinolas Vincentas Sladkevičius, arkivyskupas Steponavičius, vyskupas Antanas Vaičius, vyskupas Juozas Zemaitis, vyskupas Vladas Michelevičius, vyskupas Juozapas Matulaitis.

Aplanko atkastus Tris Kryžius, jų viršūnės paklotas atkalnėje. Prie jų daug gėlių ir žvakių. Tada kopia į Kryžių Kalno viršūnę. Linguoja medžiai, šnara jų lapai, saulė dosniai žeria šviesą ir šilumą ir visų mintyse tie ešalanai, kurie lygiai prieš 48-eriaus metus čia pat netoliese - Naujoje Vilnioje persirikiuodami buvo pasirengę gabenti mūsų tėvus, motinas, brolius ir seseris į tolimus, nežinomus kraštus, kur daugelio laukė skaudi mirtis. Ir mąstome - ar daug buvo tą dieną žmonių užkaltauose vagonuose ir mūsų tuo tarpu dar gatvėmis vaikštinėjančių, dar sugrįžtančių į savo namus, bet nežinančių kaip ilgam, kurie būtų tikėję, kad ateis šitokia birželio 14-toji. Dar prieš dvejus metus ji buvo uždrausta ir nusikaltstama. Praėjusiais metais tik su vargais pradėta viešiau minėti. Ir štai, prisikelia Trys Kryžiai. Architektų Sąjungos žmonės, Architektų Sąjungos Projektų Organizacija su didžiausiu stropumu, pagal senas nuotraukas ir piešinius, pagal išlikusius fragmentus - smulkiai, tiksliai atkūrė jų išvaizdą, padėtį ir patys suorganizavo darbininkų kooperatyvą, inžinieriaus Šilgalio brigadą, kuri tą didžiulį darbą, palyginti labai trumpu laiku ir tobulai atliko. Ant tų pačių pamatų, kaip kadaise vėl atkilo Trys balti spindintys Kryžiai - žvelgiantys į miestą ir miestas iš įvairiausių taškų vėl žvelgia į Tris Kryžius.

Kalbame su žmonėmis - daugelis sako: „Dar vienas stebuklas“. Turbūt nereikėjo ir aiškinti ką tai reiškia: ilgą laiką ateistine save laikiusia valstybe, vėl iškyla Trys Kryžiai virš miesto. Tie Kryžiai jungia mus su tolimesnėmis. Legenda sako, kad ant to kalno buvo nukryžiuoti penki pranciškonų vienuoliai - Didžiojo Kunigaikščio Gedimino laikais, be abejo, nesant Gediminui namie, nes jis buvo didelis tolerantas ir pats jau linko į krikštą. Rusų metraščiai net sako, kad jis ne savo mirtimi miręs ir ne mūsų, o buvęs pagonių

Kryžių kalne Vilniuje naujai atstatyti ir pašventinti kryžiai.
Nuotr. V. Paulionio

nužudytas už tai, kad jau buvo pasiryžęs krikštytis. Bet kada nors, kokio nors žygio metu, kada kunigaikščio nebuvo, kada vietos miesto valdžia galėjo būti nebudri, galėjo ir įvykti toks susidorojimas su pranciškonų vienuolynu. Taip atsitiko su trimis lietuviais stačiatikiais, kurių palaikai dabar gerbiami Šventosios Dvasios vienuolyno pažemyje.

Tą kalną jau seniai puošia Kryžiai. Labai senos graviūros, paveikslai vaizduojantys Vilniaus panoramą visuomet juos turi. Šios formos Trijų Kryžių kompozicija yra suprojektuota gabaus žemaičių architekto Antano Vivulskio, kuris projektavo ir Šiluvos koplyčią. Žuvo jis Vilniuje, buvo lenkų savanoris, mirė nusišaldęs, jaunam skautukui atidavęs palatą, kai tas turėjo budėti. Jis buvo suprojektavęs ir Švenčiausios Jėzaus Širdies grandiozinę bažnyčią Vilniuje, kurios nebuvo įstengta pastatyti per pusę amžiaus ir galiausiai ten yra įrengti Statybininkų Kultūros Namai, kur kartais būna smulkios sporto varžybos.

Kardinolas pradeda labai turiningas Kryžiaus šventinimo maldas primenančias tai, kad Kristaus meilė, amžina Tėvo meilė davė žmonijai išganymą per medį nuo kurio žmogus klystantis buvo nusiskynęs sau pražutį. Meldžia, kad Kryžius būtų mums paguoda, meldžiasi, kad po kryžiumi mes

atėję savo nuodėmes galėtume (išpažinti) ir (iš jų) išsivaduoti, kad būtų mums stiprybė, mūsų išdidumo tvardymo priemonė, mūsų meilės skatintojas. Meldžiame, kad Kristaus kančios nuopelnais mes pasiektume laimingą amžinybę. Eidamas aplinkui apšlaksto Trijų Kryžių paminklą, o tuo metu arkikatedros-bazilikos choras gieda „Kryžiau šventas“. Aktorius L. Noreika skaito B. Brazdžionio eilėraštį „Tremtinių malda“ - dar mažai mums girdėta. Baigiamoji visuotinė malda - įvairės žmonijos ir Bažnyčios prašymai bei meldimai pažadinami kryžiaus galios ir jo vilties. Pabaigoje „Apsaugok Aukščiausias tą mylimą šalį“. Žmonės labai lėtai tepradeda skirstytis, vieniems nulipant, kiti nori (vėl kopti), net prašoma per garsintuvus nesispausti, nepažeisti ką tik supintų vartelių. Pačioje minioje suskamba „Lietuva brangi“ - jauni ir suaugusieji dainuoja, gieda, maža mergytė iš atminties puikiai mokanti tekstą. Tūkstantinėje minioje rimitis, ramybė, susikaupimas. Atsigręžę į miesto pusę matome, kad ir katedros aikšteje susirinkusi minia. Trijų Kryžių kalnas, Kalnų Parkas ir katedros aikštė - kartu susikaupę šiam reikšmingam momentui, kaip labai daug žadančiam ir mūsų ateičiai. Ir tariame su Maironiu: „Laikai jau mainos, buvo pikti - nušvis kiti Lietuvai mūsų Tėvynei“.

Tremtinių suvažiavimas Seduvoje

Šių metų birželio mėn. 24d. į Seduvą suvažiavo apie 400 buvusių tremtinių, kurie tremties metus praleido Tuluno rajone, Irkutsko srity, kad paminėtų 40 metų sukaktį nuo išvežimo, pasidalintų mintimis po ilgą nesimatymo metų. Suvažiavo iš Panevėžio, Radviliškio ir kitų miestų.

Suvažiavimas prasidėjo pamaldomis gražioje Seduvos bažnyčioje. Sv. Mišios buvo aukojamos už mirusius tremtinius. Tremtiniams pritaikytą pamokslą pasakė Seduvos klebonas kun. Br. Antanaitis.

Po pamaldų visi buvę tremtiniai ir svečiai nuvažiavo į Labą nepertoli nuo Seduvos, kur Savickų sodyboje buvo tęsiama tolimesnė programa. Buvo pakelta Trispalvė, sugiedotas Lietuvos himnas ir kitos tautinės giesmės, sakomos kalbos, padeklamuota. Sveikinimo žodžius tremtiniams tarė ir svečiai kunigai Br. Antanaitis, Ant. Valantinas ir P. Liubonas.

Po to erdviose palapinėse visi sėdo už stalų pasistiprinti. Vieni su kitais prisiminė drauge iškentėtus metus, atnaujino pažintis. Skambėjo ir dainos, nes, kai Lietuva eina atgimimo keliu, anot poeto, „rodos, ir vargo nebuvo“.

Tikrai prasmingai praleido buvę tremtiniai joninių dieną.

Kun. Ant. Valantinas

Laisvės ordinas kun. A. Svarinskui

Washingtonas. Vakar JAV kapitoliuje viceprezidentas Dan Quayle įteikė ilgamečiui sąžinės kaliniui kun. Alfonsui Svarinskui pirmąjį Pueblos instituto laisvės žymenį.

Puebla institutas yra privati, nuo 1983 m. Washingtone veikianti katalikų pasauliečių žmogaus teisių organizacija, kuri gina religinę laisvę. Lietuvių Katalikų Religinei Šalpai pasiūlius kun. Svarinsko kandidatūrą į Laisvės žymenio laureatus, Puebla institutas jį parinko pirmuoju šios premijos laimėtoju, „išreikšti padėkai už jo auką ginant religinę laisvę“. Kun. Svarinskas yra atkaljęs 22 metus sovietų lageriuose už savo įsitikinimus.

Puikus kovotojo pristatymas Kapitoliaus priėmimo dalyvavo daugiau kaip 360 svečių, jų tarpe JAV ambasadorius Vatikane Thomas Melady, Ethics ir Public Policy Centre prezidentas George Weigel, Knights of Columbus Washingtono skyriaus pirmininkas Carl Anderson, spaudos atstovai, JAV Kongreso žmogaus teisių komisijos pirmininkai kongresmenai Tom Lantos ir John Porter bei kiti.

Po priėmimo kapitoliuje Stasys Lozoraitis Lietuvos pasiuntinybėje suruošė kun. Svarinsko sutikimą su Washingtono lietuvių visuomene.

Lietuvių Informacijos Centrai tarpininkaujant, kun. Svarinskui šią savaitę Washingtono numatyti pokalbiai su Catholic News Service, Scripps-Howard laikraščių tinklu, Our Sunday Visitor, National Catholic Register, Washington Times bei išrūpintas susitikimas su JAV katalikų episkopato pareigūnais. Jam besilankant New Yorke praeitą savaitę, LIC jį suvedė su Freedom House atstovais Religion in Communist Dominated Areas redakcija ir Religious News Service. (LIC)

Atgimstančios Lietuvos spauda

Kai kurių jos skelbiamų žinių atranka

Siuo metu okup. Lietuvoje, be formalios spaudos (laikraščių bei žurnalų), išeina gal apie 150 taip vadinamų „neformalių“ - Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio - LPS - ir jo institucijų leidžiamų periodinių leidinių. Ši spauda nėra įsakmiai draudžiama, bet ir valdžios neremiama, nepagiriama, dažnai atvejais cenzūruojama. Jos leidėjai turi patys „susiorganizuoti“ popierių, susirasti spaustuvių. Lietuvos paštas, kuris yra Maskvos padalinys, atsisako tokią spaudą persiųsti, o laikraščių kioskų vadovai neturi teisės ją platinti, pardavinėti. Jeigu jie tai daro, yra baudžiami. Nežiūrint didelių suvaržymų, tautinio atgimimo spauda eina ir atskiri leidiniai pasiekia vakarus. Tokius laikraščius turi atskiri rajonai, organizacijos, susivienijimai, įmonės, mokslo institucijos, jaunimo organizacijos, politinės partijos ir kt. Yra net humoro laikraščių. Rimčiausi, gerai redaguojami ir didžiausiu tiražu leidžiami: „Kauno aidas“, „Atgimimas“, „Katalikų pasaulis“, „Gimtasis žodis“, „Universitetas Vilnensis“, puošnus žurnalas „Krantai“, „Mažoji Lietuva“, „Krivulė“, „Zemaičių kraštas“, „Laisvas žodis“, „Zalioji Lietuva“, „Varpas“, „Skautas“, „Aušrinė“, „Sąjūdžio žinios“... Šių ir kitų pavyzdžių turime po ranka apie 80.

Bet ir oficialioji, valdžios įstaigų spauda, yra pasikeitusi gerąja - tautinio atgimimo kryptimi. Ypač įdomu skaityti „Komjaunimo tiesą“, „Gimtąjį kraštą“, „Literatūrą ir meną“, „Kultūros barus“, „Kauno tiesą“, „Vakarines naujienas“, „Kalba Vilnius“ ir kai kuriuos kitus. Kadangi ne visi mūsų skaitytojai dabartinę Lietuvos spaudą seka, pasidalinsime kai kuriomis jos skelbiamomis mintimis.

Pirmiausia apie patį Sąjūdį. „Apie mus“ biuletenis rašo: „Nors istoriškai ir efektingas Sąjūdis, nėra itin turtingas. Pagrindinės jo pajamos iš suvenyrų bei laikraščių. Vasario pradžioje Sąjūdis turėjo apie milijoną rublių. 200,000 dalyvių - tai nėra daug“. Nors Sąjūdis plati organizacija, turi daug skyrių, institucijų, tačiau teturi keleta apmokamų tarnautojų. Visi kiti dirba nemokamai. Be je, Sąjūdžio grupės įsikūrusios Maskvoje, Lenningrade, Minske, Tbilisyje, Paryžiuje, JAV-bėse.

Sąjūdžio spauda visomis išgalėmis gina lietuvių kalbą, paskelbtos valstybinė, įstatymą. Tačiau prieš tai visa savo galybę, remiama Maskvos ir Varšuvos, stojo naujai įsikūrusios rusų Lietuvos bei lenkų organizacijos - Jedinstvo - Jednosć. Su lietuvių kalbos įstatymų nemato reikalo taikyti ir Maskvos centrinės ministerijos. „Atgimimas“ (Nr. 18) paskelbė Sovietų Susisiekimo ministro N.S.

Konarevo įsakymą Nr. 8c, L, kuriame nurodo, kad „geležinkelio bei transporto darbuotojų tarnybinio bendravimo kalba yra rusų kalba“. Viršininkai prašomi apie tai paskelbti tarnautojams bei darbininkams ir išgauti iš jų parašą, kad įsakymas jiems paskelbtas. Patvarkymas baigiamas sakiniu: „Besalygiškai vykdyti“.

Atgimimo spauda iškelia ir dar šiuo metu vykdomą Lietuvos kolonizaciją rusais. „Apie mus“ biuletenis nurodo, kad į Lietuvą imigravo toks slaviškų tautų žmonių skaičius: 1981m. - 11,200; 1982m. - 13,500; 1986m. - 14,200; 1987m. - 16,600; 1988m. - apie 16,000. Taigi imigrantų skaičius beveik lygus metiniam Lietuvos gyventojų natūraliam prieaugliui. Pastaruoju metu jis galės dar padidėti. Mat M. Gorbačiovas mažina Sovietų kariuomenę, atleidžia nemažą karininkų. Dalis jų atvyksta į Lietuvą apsigyventi, kur jie gauna gerus būdus ir kitas privilegijas.

Atskiri Lietuvos rajonai kolonizuojami ir kitais būdais. Taip „Atgimimo“ Nr. 18 paskelbtas vietos LPS grupės 7 asmenų laiškas, kuriame rašoma: „Svenčionių krašto lietuviai yra labai susirūpinę susiklosčiusia padėtimi savo rajone. Rajonui vadovauja ne lietuvių tautybės žmonės, kurie kviečiasi į šį rajoną daugybę Baltarusijos gyventojų, aprūpindami juos geru darbu, gyvenamuoju plotu, dėl to lieka nuskriausti vietos gyventojai. Kadangi toleruojama neribota gyventojų migracija iš Baltarusijos TSR, buvęs lietuviškas Svenčionių kraštas greitai gali tapti Baltarusijos TSR priedu, o lietuviai - tautine mažuma. Mums gi Svenčionių kraštas yra gimtoji žemė, mūsų Lietuva, ir mes nenorime savo gimtinėje susilaukti Batarusijoje gyvenančių lietuvių likimo. Todėl ir mes prisidame prie reikalavimo nedelsiant apriboti ne lietuvių kilmės piliečių migraciją į Respubliką“.

Dar vienas ryškus kolonizacijos pavyzdys. Naujai įkurtame Sniečkaus mieste dabar yra apie 30,000 gyventojų. Jų pasiskirstymas tautybėmis: rusų - 65.7%, gudų - 10.8%, ukrainiečių - 9.5%, lietuvių - 6.3%, kitų tautybių - 7.7%. Taigi „yra Lietuva“, bet ten nėra lietuvių. Už tat Latvijoje gyvena 37,000 lietuvių, o Lietuvoje tik 4,000 latvių.

Sovietinių rusų intelektualai, žinoma, nenori galimo Pabaltijo tautų atsiskyrimo nuo Sovietų Sąjungos. „Apie mus“ (Nr. 8) paskelbė „Pravdoje“ (V.22) mokslų akademijos teisių mokslų daktaro Rein Miullersono rašinį, kritikuojantį Baltijos ansambles Taline V.13-14 nutarimus. Be kito jis rašo: „Absoliutaus suvereniteto, jeigu kada toks ir buvo, pasaulyje seniai nėra. Todėl įvairių Pabaltijo judėjimų

Bronius Kviklys

Mūsų specialus bendradarbis Čikagoje

reikalavimas iš esmės absoliutaus suvereniteto - grynas anachronizmas ... O Aleksiejus Chorevas („Krasnaja Zvezda“ Nr. 13) įrodinėja, kad žodis „okupantas“ esąs neteisingas. Negeras ir „tarybiniai okupantai“. Pateisinimui jis rašo, kad „tarybinės kariuomenės įvedimas nebuvo agresijos aktas, nebuvo okupacija. Prieš tai vyko ilgos derybos... Kariuomenė įvesta be jokio šūvio, gyventojai sutiko aplodimentais ir dainomis apie raudonąją armiją“.

„Kauno aide“ (Nr. 11-12) paskelbtas pasikalbėjimas su JAV-bėse gyvenančiu ir dirbančiu istoriku pro Dr. Romualdu Misiūnu. Korespondento paklaustas kokios nuomonės apie dabartinę Lietuvos padėtį yra vakarai, R. Misiūnas atsakė: „Jūs esate svarbiausias veiksnys, aš tai visiems sakau. Nieko nesitikėkit iš Amerikos ir Vakarų... Apskritai, nereikia tikėjimo Amerika“. Ir šių eilučių autoriui atrodo, kad mokslininko atsakymas labai teisingas, paremtas mums nieko gera nežadancia tikrove.

Pabaigai mūsų keletas smulkių informacijų: Yra ir padorių rusų. „Gimtasis kraštas“ (Nr. 16) skelbia A. Vozesensio žodžius: „Ir mane tas pats priešas okupavo“. JAV-bėse yra 450,000 advokatų. Sov. Sąjungoje 27,000, o Lietuvoje tik 300. Oficialiai skelbiamomis žiniomis, Afganistano kare Lietuva netekusi 135 karių. Vien tik tai Lietuvos miestuose butų gavimo eilėse laukia 143,000 šeimų. „Gražino vėliava, Kudirką, kalbą, grąžins ir muilą“ - šiais žodžiais guodžiasi vienas lietuvis „Šluotoje“ (Nr. 9).

Dachau - didžiausias kunigų kapinynas

Grupė Lenkijos vyskupų ir kunigų aplankė buvusią Dachau nacių koncentracijos stovyklą, kurioje tarp nesuskaitomų įvairių tautybių kalinių, buvo kalinti ir du tūkstančiai 720 kunigų - 1,777-ni lenkai, apie 450 vokiečių, o likusieji įvairių kitų tautybių kunigai, tarp jų ir du lietuviai - kunigas Jurgis Parangevičius ir kun. Vyt. Pikturna. Iš Lenkijos atvykusius vyskupus ir kunigus maldininkus Dachau pasitiko Miuncheno ark. kardinolas Wetter ir Vakarų Vokietijos vyskupų konferencijos pirmininkas vyskupas Lehman, kurie drauge su maldininkais koncelebravo šventas Mišias. Vyskupas Lehman buvusią Dachau koncentracijos stovyklą aptarė kaip didžiausią pasaulyje kunigų kapinyną, pažymėjo, jog nebūtų nuostabu, jei čia besilankančius maldininkus apimtų gilus kartėlis. Tačiau lamingu būdu, pažymėjo vokiečių vyskupas, tikintieji čia atvyksta susitaikinimo dvasios vedami. Vyskupas Lehman ypatingai prisiminė du buvusius Dachau koncentracijos stovyklos kalinius, kuriuos Popiežius yra paskelbęs Bažnyčios palaimintaisiais: tai olandas karmelitas kunigas Brandsma ir lenkas vyskupas Kozel. (RG)

Published by Dr. Pranas Dauknyš
18 Henry St., Kensington 3031
President of the Lithuanian
Catholic Federation

ĮVYKIAI

JAV prezidentas Bush liepos 9d. atskridęs į Varšuvą kalbėjo Lenkijos seime, pasidžiaugė demokratijos laimėjimu, kai anksčiau Solidarumo profesinė sąjunga buvo uždrausta, dabar jau gali viešai veikti ir seime laimėjo savo atstovus. Prezidentas Lenkijai pažadėjo \$100 milijonų ekonominės paramos, nors lenkai prašė daug daugiau, kai Lenkija šiuo metu turi net \$51 bilijoną užsienio skolų.

Budapeštas. JAV prezidentas liepos 12d. atskrido į Vengriją, kuri nuo savo sienos su Austrija jau nuvertė spygliuotų vielų užtvaras ir panaikino minų laukus. Prezidentas Bush tarė, kad Vengrijoje geležinė uždanga jau pradėjo irti ir pažadėjo \$32 milijonus ekonominės pagalbos.

Paryžius. Prancūzija liepos 14d. šventė 200 metų sukaktį nuo Didžiosios revoliucijos pradžios, kai 1789 m. liepos 14d. revoliucionieriai užėmė Paryžiuje Bastilijos kalėjimą. Ta proga vyko 7 didžiųjų valstybių viršūnių konferencija, kuri paskelbė raminantį komunikatą: remti demokratines reformas Rytuose Europoje, padėti Trečiojo pasaulio skolų nugalėjimą ir išlaikyti laisvą pasaulio prekybą.

Pirmasis astronautų nusileidimas ant mėnulio įvyko prieš 20 metų, kai 1969 m. liepos 20d. trys amerikiečiai su Apollo II erdvėlaiviu pasiekė mėnulį ir du astronautai: Armstrong ir Aldrin raketiniu aparatu iš erdvėlaivio nusileido ant mėnulio, o likęs vienas astronautas Collins su erdvėlaiviu skriejo aplink mėnulį 115-315 km. atstu. Armstrong buvo pirmasis žmogus pasaulio istorijoje padėjęs koją ant mėnulio, kurio paviršius jis charakterizavo kaip labai smulkius miltus, bet be sunkumo vaikščioti, o Aldrin ant mėnulio išlipo 20 min. vėliau. Atgal į erdvėlaivį grįžo po pustrėčio valandos pasiėmę 22 kg. uolienų.

„The Weekend Australian“ VII.8-0 pranešimu iš Maskvos, ten skelbiamu persitvarkymu byra sulipdyta sovietinė imperija ir niekas daugiau nebetiki komunistine ideologija. Nepasitenkinimai sukasi į respublikų atsiskyrimą ne tik centralinėje Azijoje, bet ir Pabaltijo respublikose, kur gyventojai yra vakarietiško nusistatymo. Lietuviai pasirinko atsiskyrimą nuo Sovietų Sąjungos, bet lenkams neatiduos savo sostinės Vilniaus, kurį prieš 50 metų atgavo.

Irakas 500,000 kurdų iškelia iš savo šiaurinės dalies ir sunaikina jų kaimus ir miestelius, juos perkelia į savo krašto pietines dalis, nes kurdai reikalavo laisvės, sudarydami apie 20% Irako gyventojų.

Maskva. Vakarų Sibire keliasdešimt tūkstančių angliakasių streikuoja, reikalaudami geresnių gyvenimo ir darbo sąlygų, kai trūksta įvairių pragyvenimui reikalingų reikmenų.

Varšuva. Anksčiau buvusioje Auschwitz nacių koncentracijos stovykloje lenkų seselės vienuolės įsteigė savo vienuolyną, tai žydai, net ir iš Amerikos atvykusių, liepos 16d. protestavo, kad tai šventa vieta, kur žuvo daug žydų, bet lenkai darbininkai tuos protestuojančius žydus išmetė iš seselių vienuolyno.

TEVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 376 7355
LEIDŽIA AUSTRALIJOJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius Kazys Mioldažys. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$25. Kituose kraštuose \$30. Atskiras numeris 50c. Skelbimai už skilties vieną cm. - \$1.50. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

Turtuoliai ir vargšai

Rašo Dr. Jonas Kunca

Vakarų spauda plačiai paminėjo liepos 14-tą - Prancūzijos revoliucijos 200 metų sukaktuves, bet beveik pamiršo analizuoti septynių „turtingųjų“ kraštų vadų konferenciją, kurios pradžia sutapo su revoliucijos ištaigingu minėjimu.

Prancūzijos revoliucija, kainavusi nemažai aukų, negali prisilyginti savo žiaurumu rusų revoliucijai, dėl kurios buvo išžudyta bent 2,000 kartų daugiau žmonių ir kurios įvesta diktatūra užsitęsė virš 70 metų - iki mūsų dienų. Prancūzijos revoliucija padarė ir teigiamą įnašą-atnešė laisvę, ir šiokia tokią lygybę, o komunistinė revoliucija Rusijoje ir jos užimtuose kraštuose privedė prie despotizmo ir ekonominio bei intelektualinio bankroto.

Bet grįšime prie Paradžiaus konferencijos, kurioje dalyvauja š. Amerikos prezidentas, Anglijos min. pirmininkė M. Thatcher, Vak. Vokietijos kancleris H. Kohl, Prancūzijos prezidentas Mitterand ir Kanados bei Italijos ir Japonijos vyriausybės galvos ir kuri nagrinės didelės svarbos šių laikų problema: Trečiojo Pasaulio skolas, R. Europos demokratizaciją ir aplinkos apsaugą.

Aplinkos teršimo pavojai yra gyvybinės reikšmės. Žmonijai reikia nustoti nuodyti orą, vandenį ir žemę, jei ji nenori pati išnykti ir

paversti planetą į niūrią dykumą. Šita problema negali būti palikta atskirų kraštų valiai, bet turi būti sprendžiama pasauliniu mastu. Girtina yra septynių galingiausių kraštų iniciatyva pradėti ieškoti priemonių šios problemos išsprendimui.

Rytų Europa ir dauguma komunistinio režimo kraštų yra perėjimo iš komunistinės diktatūros į demokratinę santvarką periode. Vakaram reikia giliai apsvaistyti, ką jiems reikia daryti, kad tas persitvarkymas vyktų greičiau ir sklandžiau. Iš prez. Bush pareiškimų Varšuvoje ir Budapešte galima spręsti, kad Vakarų vadas - S. Amerika - yra nutarus duoti pagalbą komunistinės sferos kraštams tik tada, kai jie įves tikrą demokratiją, laisvą ekonomiką ir atsikratys Maskvos jungo. Yra puiki proga Paryžiuje suvienodinti visų demokratiškų kraštų politiką liečiančią S. Sąjungą ir jos užimtus kraštus.

Trečiojo Pasaulio skolas, kurios siekia jau 1200 bilijonų dolerių sumą ir kurių įsiskolinę kraštai nepajėgia gražinti, laukia skubaus sprendimo, nes jos veda didelę pasaulio dalį prie ekonominės katastrofos ir su ja susijusiais pavojais.

Prancūzijos prezidentas Mitterand siūlo tas skolas nubraukti. Duodama pavyzdį Prancūzija jau jas dovanojo 35 kraštams, kurie buvo skolingi prancūzams ir kurie yra didžiausiam skurde.

Atrodo, kad buvęs Japonijos min. pirmininkas Noburo Takshita ir prez. Bush pritaria tai idėjai. Galima laukti, kad šis opus klausimas Paryžiuje vienaip ar kitaip bus išspręstas.

Prarastos sumos yra pamoka, kad negalima duoti paskolas nekontroliuojant jų vartojimo paskirties, kaip kad atsitiko netolimoj praetyj. Dauguma visokio plauko diktatorių ar pseudodemokratijų valdžių paskolintus jiems dolerius išleido savo ir savo draugų asmeniniam reikalui, spekuliacijai, bereikalingų ginklų pirkimui ir biurokracijos išlaidų padengimui, bet ne žemės ūkio ir industrijos patobulinimui ir aplinkos apsaugai. Žmonių masėms tos paskolos nieko nepadėjo. Priešingai, jos privertė valdžias apkrauti piliečius aukštesniais mokesčiais ir pagilinti skurdą.

Reikia tik linkėti konferencijai geros sėkmės, kad ji savo protingais sprendimais padarytų šių dienų humanistinę revoliuciją nukreiptą prieš skurdą ir priespaudą.

Lietuvos Helsinkio grupė

Helsinkio susitarimam remti Lietuvos iniciatyvinė grupė, dokumentu nr.71-as kreipėsi į žmogaus teisių konferenciją Paryžiuje, nušviesdama Lietuvos dabartinę padėtį Ribbentropo ir Molotovo pakto penkiasdešimtųjų metų šviesoje. Dokumente pažymima, jog iš daugelio pusių siūloma šiuos metus paskelbti Molotovo ir Ribbentropo pakto metais. Tai būtų atskaitos sistema, rašoma dokumente, kuri nusakytų tautos statusą, o pastarasis - ir žmogaus statusą Lietuvoje. Tarptautinis šio pakto neteisėtumo pripažinimas bei jo pasekmių likvidavimas, faktiškai ir atspindėtų teisių sugrąžinimą tautai, o tuo pačiu ir žmogui. Gi dabartinę žmogaus teisių padėtį Lietuvoje, rašome dokumente, būtų galima vertinti pagal tai, kiek toli dar esame iki šio teisėto, tarptautine teise ir susitarimais garantuoto statuso. Lietuvos Helsinkio grupė, kreipėsi į Paryžiaus žmogaus teisių konferenciją pažymti, kad nepaisant skelbiamo viešumo ir demokratizacijos, pagrindinis demokratiją nusakantis žmogaus ir valstybės tarpusavio santykis Sovietų Sąjungoje liko nepakitęs: čia vis dar tas pats autoritarizmo santykis, dėl to ir apie žmogaus teises galima kalbėti tik labai rezervuotai. Vadovybė, administracija, institucijos liko tos pačios, „avangarde“ vis dar ta pati - vienintelė komunistų partija, valstybę budriai saugo vis dar tas pats Valstybės saugumo komitetas, ta pati sovietinė armija, tariamai demokratiškai išrinktų deputatų veikimo laisvė apribota. Vis dar egzistuoja cenzūra, informaciniai kanalai vis dar vienoje rankose, Bažnyčia vis dar beteisė ir tt. Tačiau, rašo toliau Lietuvos Helsinkio grupė, visgi negalima nepažymėti, kad yra teigiamų poslinkių.

Po ilgos kovos buvo paleisti beveik visi politiniai kaliniai, slaptavietėse palaidotų 1944-ais - 54-ais metais žuvusių partizanų palaikai perkeliama į kapines, jiems pradėta statyti paminklus. Tuo pačiu pažymime, rašo Lietuvos Helsinkio grupė Paryžiaus konferencijai, kad visom žmogaus teisių gynimo grupėm itin svarbu neprarasti sugebėjimo blaiviai vertinti padėtį ir skirti padėties Sovietų Sąjungoje reprezentaciją nuo realios padėties šalies viduje. Šį laišką Paryžiaus žmogaus teisių konferencijai Lietuvos Helsinkio grupė pasiuntė gegužės 22 dieną.

Komunistinė valdžia Kinijoje,

tuo tarpu, pradėjo vykdyti plataus masto valymus, kurie paliečia ne tik komunistų partijos narius, bet ir įvairių socialinių sluoksnių bei profesijų žmones, ypač gi intelektualus, pasisakiusius už demokratiškų reformų pravedimą. Kaip pastebi apžvalgininkai, naujoji kinų valdžia yra pasiryžusi represuoti partijoje ir visuomenėje pasireiškusius nuosaikius politikos šalininkus. Vakarus pasiekiančiomis žiniomis, yra areštuojami studentai, mokytojai, rašytojai, žurnalistai ir kiti piliečiai vienokiu ar kitokiu būdu pritarę gegužės mėnesį įvykusiom demonstracijom už laisvę ir demokratiją. Oficialioji kinų žinių agentūra „Xinhua“ paskelbė kompartijos pareiškimą, kuriame nedviprasmiškai pareiškama, kad visi parėmę sąjūdį už demokratijos įtvirtinimą bus griežtai nubausti.

LRTV

Lietuvos Nepriklausomybės sąjungos kreipimasis į Lietuvos gyventojus

Lietuvos nepriklausomybės sąjūdis, Lietuvos demokratų partija, Lietuvos Helsinkio grupė, Lietuvos krikščionių demokratų partija, Lietuvos laisvės lyga, Lietuvos tautinė Jaunimo Sąjunga, Politinių kalinių gelbėjimo komitetas skelbia, kad įkuriamas Lietuvos nepriklausomybės sąjunga, vienijanti ir organizuojanti visas Lietuvos ir viso pasaulio lietuvių jėgas, siekiančias Nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimo bei Ribentropo-Molotovo pakto pagrindu įvykdytos okupacijos ir aneksijos bei tautinio genocido padarinių likvidavimo.

Artėja dvi opiausios ir šiuo metu pačios svarbiausios lietuvių tautai datos: birželio 15-ji ir rugpjūčio 23-ji. Šįmet rugpjūčio 23-ą sukaks 50 metų nuo slapto sandėrio, pagarsėjusio Ribentropo-Molotovo pakto vardu, o birželio 15-ą bus 49-ri metai kai mes gyvename pagal šį sandėrį įvykdytos okupacijos sąlygomis. Tų dviejų datų pakanka, kad pagal tai kaip jos traktuojamos būtų galima apibūdinti kas yra kas, įvertinti bet kokios organizacijos ar judėjimo, jų akcijų aktualumo laipsnį, bet kurio žmogaus sąmoningumą, pilietinę ir moralinę poziciją. Okupacinei administracijai tai skaudžiausia vieta, todėl ji visomis galimomis priemonėmis stengiasi atitraukti visuomenės dėmesį apeidama ir ignoruodama šiuos du esminius momentus, arba bent vieną iš jų - lyg ir pripažįstamas pakto neteisėtumas, bet ignoruojama okupacija ir aneksija - vietoj jų siūlydama aibę visokias šalutinių, pragmatikų, tik socialiai aktualių priemonių, viską užgožiančių savo įvairumu ir gausybe ar laikinu populiarumu. Todėl Lietuvos nepriklausomybės

sąjunga kviečia visus tautiečius pasekti jos pavyzdžiu, vienyti, aktualizuoti, susitelkti į vieną bendrą tikslą, nepasiduoti jokiems mėginimams nukreipti nuo jo dėmesį, išblaškyti savo jėgas. Gana tikėtis, kad okupacinė administracija kada nors teiksis savo noru išvesti okupacinę kariuomenę, kad galų gale „sovietiniai parlamentarai“ pažadins imperijos sąžinę. Laikas suprasti, kad totalitarinio režimo sąlygomis esminių permainų nepadarys jokios asmenybės, kokios įžymios jos bebūtų ir į kokį vadinamąjį „demokratišką parlamentą“ jos bebūtų išrenkamos, mums nepadės. Jau nekalbant apie situaciją kai tas režimas yra dar ir okupacinis. Padėtį iš esmės pakeisti gali tik susivienijusi ir supratusi tikslą tauta ir tik remdamasi tarptautine teise kovodama dėl okupacijos bei aneksijos panaikinimo, užuot savo energiją ir jėgas eikvojusi beviltiškuose bandymuose pertvarkyti milžiniškos sovietinės imperijos, anot Stalino, naujos Rusijos totalitarinio režimo mechanizmą. Mes imperijos totalitarinio režimo esminei pertvarkai galime pasitarnauti tik vieninteliu būdu: pasipriešindami imperijos kėslams bet kokiomis priemonėmis ir bet kokiais, net kompromisiniais, būdais išsaugoti savo vientisumą, siekdami nepriklausomybės atkūrimo, besąlygiško okupacinės kariuomenės išvedimo, aneksijos panaikinimo bei jos padarinių likvidavimo.

Nesiekime iš karo dviejų tikslų, vienas iš kurių vadinamas nekaltu perestroikos vardu, daugiatautėje imperijoje neįmanomas realizuoti. Nėra prasmės ieškoti alternatyvų,

prognozuoti jų reikšmingumą. Reikia pereiti nuo kompromisų, nutylėjimų, alegorijų - visa tai tik padės imperijai saugoti savo režimą - prie atviros ir principinės kovos. Mūsų išeities taškas - minėtos dvi svarbiausios datos, mūsų jėga - vienybėje, mūsų pozicija ir veiksmai - atvira, organizuota ir maksimaliai tikslinga kova, mūsų priemonės - tarptautinė teisė, 1918 metų Lietuvos nepriklausomybės aktas, Lietuvos nepriklausomybės pripažinimas de jure, 1920 metų liepos 12-os dienos Rusijos-Lietuvos taikos sutartis, 1949 metų tarptautinė Ženevos konvencija, patvirtinta 1950-ais metais Maskvoje, Helsinkio susitarimų Baigiamąjį akto dokumentai, Jungtinių tautų organizacijos deklaracija ir daugelio užsienio valstybių nusistatymas nepripažinti dabartinio Lietuvos statuso. Mūsų tikslas - nepriklausomybė. Lietuvos Nepriklausomybės Sąjunga Vilnius, 1989 metų gegužės 25 diena.

Neseniai pasirodžiusioje „Australijos tautų Enciklopedijoje“ yra atspausdintas atskiras išsamus skyrius apie Australijoje gyvenančius lietuvius. Čia yra pateikiamos informacijos apie lietuvių atsiradimą Australijoje, jų įnašą į krašto kultūrą, meną, sportą ir gamtos apsaugą. Pagal „Australijos tautų enciklopediją“, iš 9,900-tų pokario metais Australijoje įsikūrusių lietuvių, 86m. tebuvo 5,300. Jų didžioji dauguma gyvena Melbourne, Sydnejuje ir Adelaidėje. Enciklopedija nurodo Lietuvos geografinę padėtį ir pamini Lietuvos valstybės trumpą istoriją. „Australijos tautų Enciklopedija“ yra platinama Australijoje, Nauj.Zelandijoje ir Did. Britanijoje.

Kolonistai veržiasi į Lietuvą

Rašo: Albinas Pocius

Nuo Stalino laikų rusai įvairiais būdais bando kolonizuoti okupuotą Lietuvą. Pagal jų planą išvežus vieną trečdalį Lietuvos gyventojų į Sibiro vergų stovyklas jų sunaikinimui, jie bandė į ištuštėjusias ūkininkų sodybas atvežti rusus kolonistus, bet jie išsigandę partizaninio karo, patys pabėgo iš Lietuvos anapus Dniepro (Dniepro).

Panašiai buvo daroma ir caristinės Rusijos laikais, kada po nepavykusio 1863 m. sukilimo į atimtus ūkius ir dvarus buvo privežta tūkstančiai rusų sentikių kolonistų. Dėka partizaninio karo, nepasisėkus kolonizuoti lietuviškojo kaime, visa kolonizacija buvo nukreipta į didesnius mietus, Vilnių, Kauną ir Klaipėdą, kur rusai kolonistai sulindo į partijos ir civilinės valdžios administraciją.

Lietuviai jūrininkai užbaigę Klaipėdoje jūrininkystės mokyklas yra siunčiami į Leningrado, Murmanską, Archangelsko ar Odesos uostus, o į Klaipėdą atsiunčiami rusai arba mongolai, nes lietuviams nepasitiki. Jiems kiekvienas lietuvis jeigu jau ne fašistas, tai bent buržuazinis nacionalistas, kuriam geriausia vieta yra amžino įšalo žemėje.

Po Stalino mirties buvo nutarta pradėti kolonizuoti ir mažesnius miestus, kur buvo pradėtos statyti Lietuvai nereikalingos įmonės ir fabrikai. Jų gaminiai buvo skirti ne Lietuvai, bet Sovietų Rusijos exportui į užsienį ir ginklavimosi pramonei. Su kiekvienu tokiu fabriku į Lietuvą buvo atkeliama apie 5,000 „Specialistų“ su šeimomis kurioms čia buvo Mažoji Amerika. Lietuvos administracija turėdavo jiems ir jų šeimoms pastatyti arba parūpinti iš išvežtųjų lietuvių namų fondo butus arba namus, o senesniems žmonėms mokėti pensijas iš Lietuvos budžeto. Matote, kaip tie „Liaudies draugai“ moka išnaudoti Lietuvos darbo žmones.

Elektrėnai, Sniečkus ir Ignalina, o iš dalies ir Jonava pasidarė visiškai rusiški miestai, kur dabar atėjūnai ir klajokliai, nenorėdami mokintis lietuviškai reikalauja autonomijos. Jie myli tik Lietuvos duoną, bet ne Lietuvą ir ne Lietuvos žmones. Jie nori kaip ir prie Stalino čia būti ponais ir mus valdyti.

Rusai kolonistai su lenkais arba geriau pasakius su sulenkėjusiais „tuteišais“ sudarė taip vadinama Vienybės - Jėdinstvo Sąjūdį, kad sutrugdyti lietuvių tautos atgimimą ir persitvarkymo Sąjūdį. Jiems į pagalbą atėjo partijos stalinistai, kurie nenori pamiršti tuos gerus laikus, kada galėjo be jokios kaltės lietuvius tremti į šiaurės Sibirą ir atimti jų turta. Priedui už išpildymą tremimų normos dar gaudavo medalius ir pinigines premijas.

Dauguma ten sėdinčių stalinistų atvirai bendradarbiavo su okupantu. Jie padėjo rusams naikinti partizanus. Persistengė sudarydami sąrašus deportacijoms į Sibirą ir su teroru bei grasinimais organizavo žemės ūkio kolektivizaciją. Dabar jie bijo gauti teisingą atpildą už savo nedorus darbus, todėl jie laisvos Lietuvos nenori ir net bijo, bet jų yra mažuma, nes didžioji tautos dalis nori laisvės ir laukia vergijos pabaigos. Padoresni komunistai, kurie į partiją atėjo tik aplinkybių verčiami ir savo rankas nesutepė kolaboracijos tarša, šiandien prisidėjo prie Lietuvos atgimimo ir aktyviai dalyvauja Sąjūdžio darbuose.

Dabar okupacinė valdžia

sugalvojo naują pretekstą kaip atvežti daugiau kolonistų iš „Plačiosios tėvynės“. Pradėjus iš Sibiro paleidinėti kalinius, Maskva pasiūlė, kad Lietuvoje kiekvienas rajonas priimtų bent po šimtą rusų buvusių kalinių, aišku daugiausia kriminalistų, kad jie Lietuvoje galėtų pasilsėti ir atsigausti po sunkių išgyvenimų jų pačių sukurtame rojuje.

Plungės rajonui buvo pasiūlyta priimti 80 šeimų, surasti arba pastatyti jiems butus ir aprūpinti baldais bei rūbais. Pasiūlyta sveikiems surasti darbo, o ligoniams sumokėti pensijas ne iš Rusijos, bet iš Lietuvos išdo. Plungės rajono gyventojai atmetė šį juokingą pasiūlymą. Kaip galima priglausti svetimus, kada saviems butų neužtenka. Rusų spauda apkaltino lietuvius, kad jie neturi širdies ir nenori padėti Sibiro aukoms. Koks niekšingas pasiūlymas. Lietuvius, kurie grįžta iš Sibiro tremties, partijos parėdimo Lietuvoje neregistruoja, butų neduoda ir pensijos nemoka. Lietuviai buvę kaliniai turi ieškoti darbo ir butų kur nors Karaliaučiuje, Tilžėje, Ragainėje ar Įsrutyje, nes jiems Lietuvoje nėra vietos.

Rusijos žemė yra turtinga, tik rusai jos nenori dirbti. Ten buvę rusų kaliniai gali lengvai gauti darbo arba išsinuomoti iš vietinių

kolonistų žemės ir ten savoje žemėje laimingai gyventi, bet nesiveržti į Lietuvą, kur dėka jos žmonių, darbštumo duonos užtenka ir jeigu mėšą neišvežtų į Leningradą ir Maskvą, ir mėšos užtektų. Užsienio žurnalistai juokiasi, kad Lietuvoje prie mėšos krautuvių eilėse žmonės nebestovi, nes mėšos nėra.

Lietuvoje ir Karaliaučiaus krašte yra gausingos rusų kariuomenės įgulos. Ten karinę prievolę atlikę rusai nenori grįžti į savo visada alkaną ir neturtingą Rusiją, bet stengiasi pasilikti „Mažojoje Amerikoje“, kaip jie vis dar Lietuvą vadina. Gaila, kad jie nematė, kaip ta Mažoji Amerika atrodė 1940 m. prieš Stalino saulės užtekėjimą.

Mes turime pakelti balsą prieš bandymus atgaivinti Lietuvoje rusifikaciją ir nesibaigiančią kolonizaciją. Neseniai viena visasajunginės partijos politinė vadovė atvažiavusi iš Maskvos į Vilnių ir „praradusi partinį budrumą“ išsitarė, kad pagal Maskvos nurodymus visuose sovietų užimtuose respublikose, ideali situacija yra skaitoma kada sostinėje gyvena 40% vietinių ir 60% rusų, o provincijoje gali būti 60% vietinių ir 40% rusų. Latvijoje ir Estijoje jie jau šią proporciją pasiekė. Žiūrėkime, kad tai neįvyktų ir Lietuvoje. Tikrai vieninga ir stipri išeivijos reakcija, gali kiek pristabdyti rusų kolonizaciją užimtuose kraštuose.

Beviltiškas komunizmo propagavimas yra pasaulio nelaimė

Ne taip seniai komunistų partija įtikino savo vergus, kad bet kokie nedatekliai „didžioje tėvynėje“ yra rojus, palyginus su tuo, kas jų laukia, jei „kapitalistiniai kraugeriai“ užimtų Sovietų Sąjungą. Gegužės mėn. Maskvos paradai, riedantys tankai, raketos, pulkai vokiškom uniformom aprenkti raudonarmiečiai, generolų grasinančios kalbos įbaugino ne tik pavergtus žmones, bet irgi įbaimino vakarų pasaulį. Eilės prie bet kokios parduotuvės buvo pateisinamos dėl blogos vasaros ar žiemos. Ir jei ne oras, tai liaudies priešai ar sabotazėninkai vis pridarydavo ir vis daro visokias išdaigas Maskvos komisarams ir tuo pačiu liaudžiai. Tuo tarpu sovietų agentai įrodinėjo Vakarams, kad jie turi remti ir padėti maskvai, nes išalkę žmonės gali panaudoti galingą raudoną armiją ne vien tik paradams. Toks „humanitarinio pobūdžio“ argumentas „paveikė“ Vakarų širdį. Laikai keičiasi, ir su tuo Maskvos vadai. Bet - nedatekliai, eilės, „deficitinės prekės“, kaip buvo taip ir yra. Tik šį kartą priežastis kiek kitokia. Be oro ir gamtos nelaimių kaltė krinta ant „peristroikos“ ir atvirumo, kurio stalininkai nenori pravesti. Gorbačiovas net įtikino žinomą kovotoją už žmonių teises dr. Sacharovą, kuris pareiškė: „Vakarai turi pilnai suprasti politines ir ekonomines problemas, su kuriomis Maskva yra susidūrusi, ir turi elgtis labai atsargiai. „Peristroikos ateitis yra labai netikra ir galimybės kariško perversmo ar civilino karo gali būti labai realios“ Vėl tie patys grasinimai, vėl tos pačios išalkusios minios, vėl tas pats reikalavimas iš vakarų, - šerk išalkusių minia, arba žinai kas!

Iš tikrųjų maisto trūkumas ir „peristroikos“ negalavimai yra tik dūmų uždanga ir ieškojimas pateisinančių aplinkybių pravesti tautinių, demokratinių, antipartinių sąjūdžių sunaikinimo. Gorbačiovas kategoriškai atmets bet kokią daugpartinę santvarką ir neįsileidžia į jokias kalbas, kas liečia tautinį savarankiškumą. Jis kalba apie sovietinę vienybę, totaliniai diriguojama Maskvos, verkia apie ekonominius negalavimus, bet nei žodžio apie tikrą priežastį, dėl 70 metų tęsančių visokių trūkumų. Ir ta diena iš didžiausių priežasčių yra sekanti: Virš 37.7% žmonijos yra po komunistiniu jungu. Sov. Sąjunga remia ar išlaiko sekančius komunistinius režimus - Afganistaną, Etijopiją, Kubą, Vietnamą, Angolą, Nikaragvą, Mozambiką, Syriją, Iraką, Lybiją ir kitus kraštus bei visokias teroristų gaujas.

Dėl nesuprantamų priežasčių, neseniai įvykusiame parlamentaru suvažiavime Maskvoje, niekas nepareikalavo paaiškinimo ar net neužsiminė apie bilijonines išlaidas, skiriamas minėtų kraštų režimams išlaikyti. Tos astronominės išlaidos galėtų būti panaudotos pagerinti žmonių gyvenimo lygiui. Milžiniški žaliavų ir energijų gaminantys ištėkliai liktų vietiniam naudojimui. Pramonė, gaminant tūkstančius tankų, mašinų, lėktuvų ir įvairių ginklų svetimiams kraštams, galėtų gaminti ir patenkinti vietinės rinkos reikalavimus.

Žmonės daugiau uždirbtų, jų šeimos ir jie patys būtų pavalgę, nereiktų jokių eilių. Laisvas ir sotus žmogus neturėtų laiko jokiai „stagnacijai“ ar stalinizmui. Laisvi Baltijos ir Rytų Europos kraštai būtų daug daugiau naudingi Maskvai kaip prekybiniai partneriai, negu dabartiniai vergai, kurie dirba tik iš priėvartos.

Didžiųjų trėmimų proga Vilniuje

Birželio keturioliktosios vakare Vilniaus arkikatedros-bazilikos aikštėje surengtose pamaldose didžiųjų trėmimų metinių groga, dalyvavo apie šešiasdešimt tūkstančių žmonių kurių didžiausią dalį sudarė jaunimas. Mišias koncelebravo Lietuvos kardinolas drauge su kitais Lietuvos vyskupais. Mišių metu kardinolo pasakymo pamokslu pagrindinė mintis buvo ta, kad tremtiniai dabar grįžta atgal į Tėvynę, o, dėja, Bažnyčia, dar paliekama tremtyje, ji tebeprisklause valdžiai, nors Konstitucijos 50-sis straipsnis aiškiai skelbia, kad Bažnyčia atskirta nuo Valstybės. Kardinolas pažymėjo, kad kol nebus atitaisyta šita skriauda, Bažnyčia ir toliau jausis kaip tremtyje. Įspūdingas buvo vaizdas, kai po pamaldų, jau sutemus, Vilniaus katedros aikštėje susirinkę tikintieji uždegė rankose laikomas žvakutes. Katedros aikštę užtvindė tartum jūra degančių žvakučių.

Taip pat patiriama, kad Vilniuje surengtame Lietuvos Nepriklausomybės sąjungos primajame mitinge dalyvavo apie 15-ka tūkstančių žmonių. Tarp kalbėtojų buvo šią sąjungą sudarančių organizacijų atstovai: Lietuvos Laisvės lygos, demokratų partijos, krikščionių demokratų, politinių kalinių gelbėjimo komiteto, taip pat Rusijos, Gruzijos ir Latvijos radikaliųjų sąjūdžių nariai.

LRTV

Kinijoje vykdomos mirties bausmės

Civizuotasis pasaulis su dideliu susirūpinimu ir drauge su pasibaisėjimu seka Kinijoje vykdomas mirties bausmės sprendimus tiems jaunuoliam, kurie dalyvavo demonstracijose už laisvę ir demokratiją. Nemažiau sukrečianti yra ir ta aplinkybė, kaip pastebi apžvalgininkai, kad iš viso pasaulio kraštų Kiniją pasiekiantys prašymai suteikti malonę mirti neteistiems jaunuoliam, nesušilaukia jokio atgarsio kinų valdžioje. Valstybių ir vyriausybės vadovų, politinių veikėjų, kultūrininkų, įvairių organizacijų, tarp jų ir Jungtinių Tautų organizacijos išreikštas pasipiktinimas ir pasibiaurėjimas kinų valdžios žiauriu elgesiu, rašo Vatikano radijo dienraštis, liūdi, kad civilizuoatų tautų bendruomenė atsiriboja nuo valstybės, nesilaikančios teisingumo, teisėtumo ir humaniškumo dėsnių, ir besiremančios vien brutalia jėga. Dar nenutilus protesto balsam dėl trijų kinų studentų sušaudymo pastariosiomis dienomis, Pekine buvo pranešta, kad kiti septyni studentai buvo viešai sušaudyti. Pagal nepatvirtintas informacijas, Jinan mieste buvę sušaudyti dar 17-ka kitų buvusių demonstracijų dalyvių. Sakoma, kad iš viso Kinijoje šiomis dienomis buvo sušaudyti 33 žmonės, daugiausia studentai ir darbininkai.

LRTV

Sutiktuvės Vingio parke

Lie-tu-val! Lie-tu-val! Lie-tu-val! -skandavo ir netilo septyniadešimt tūkstantinė minia, birželio 11d. susirinkusi Vingio parke. Žmonės suplaukė pasitikti iš Maskvos grįžusių savo deputatų. Plojimais ir ovacijomis buvo pasveikintas profesorius Vyt. Landsbergis, „Sąjūdžio“ vadovas. „TSRS liaudies deputatų suvažiavime buvome aiškintojai, o ne prašytojai... Mūsų politinė platforma labai aiški - tai Lietuvos interesai“, pažymėjo žymiausias Lietuvos sąjūdielis, kuriam kaip labiausiai tautos atgimimui nusipelnusiam, buvo paskirta „Laboros“ premija. Profesorius pasidžiaugė, jog Lietuvos deputatų veikla tapo svarbiu indeliu į TSRS decentralizaciją. Istoriniais žingsniais, žengtais suvažiavime, pasididžiavo ir Lietuvos KP centro komiteto primasis sekretorius A. Brazauskas, pakvietęs visus būti arti vienas kito ir paskelbęs, jog „ateitis mums neša lašvę ir taurų gyvenimą“. Deputatas iš Kauno E. Klumpys taip įvertino suvažiavimą, pareikalavusį tiek drąsos, pasiaukojimo ir ryžto iš mūsų

respublikos atstovų: „baigėsi visasajunginis spektaklis“. Jam pritare ir R. Gudaitis: „trošku buvo nuo tuščių šnekų“. Dauguma deputatų akiai „pasidavė avių bandos jausmui“. Visi Maskvoje buvę deputatai džiaugėsi ryšiais su Lietuva: gaudavo tūkstančius telegramų, netilo telefonų skambučiai, gerai ir operatyviai dirbo respublikinė spauda bei radijas. Už deputatų stovėjo visa Lietuva, juos palaikė ir drąsino. Visus sujaukino poeto Just. Marcinkevičiaus kalba. Maskvoje, deputatų suvažiavime, žodžio jis negavo, o pasakyti norėjęs daug ką. Tad širdį teko išlieti čia, Vingio parke, ošiant lieknutėm pušims: „stiprus centras - šiuolaikinė stalinizmo atmaina, kuri kaip velnias kryžiaus bijo, decentralizacijos...“ Apie tremties aukas, jų atminimą, komisijos Stalino antihumaniškiems nusikaltimams tirti kalbėjo Prof. J. Juzeliūnas. K. Motieka dalyvauja komisijoje dėl Ribbentropo-Molotovo pakto slaptųjų dokumentų ištyrimo, kurio rezultatai galėtų turėti didelę reikšmę Pabaltijo

respublikų ateičiai. Deputatai Maskvoje pateikė ir Pabaltijo regioninės ūkiskaitos, ekonominio savarankiškumo modelį, kurį žada pradėti įgyvendinti jau nuo 1991 metų.

Ne visi 58 TSRS liaudies deputatai tą vakarą pasidalino išpuščiais, bet iš visų išsakyti minčių, iškalbėto nerimo, subrandinto ryžto buvo aišku: Maskvoje vyko tikra kova, siekiant vienintelio tikslo - laisvos nepriklausomos Lietuvos. Ir gal tikrai ne už kalnų ta diena, kai galėsime išstarti: „buvom laisvi, amžiais būsim laisvi...“

„Lietuva, Tėvynė mūsų...“ užveda Prof. Vyt. Landsbergis, ir himnas nuvilnija toli virš Neries. Paskui žmonės traukia link senjo Vilniaus universiteto, kurio kieme vyko koncertas Gedulo ir Vilties dienos - birželio 14-tajai. Diriguojant S. Sondeckiui televizijos ir radijo valstybinis choras atliko V.A. Mocarto „Requiem“. Ant Vilniaus gulė naktis...

Jurga Baltrukonytė
Vilniaus universiteto žurnalistikos specialybės studentė

Gedulo ir vilties dienos Lietuvoje

Nuo birželio vienuoliktosios Lietuvoje vyko gedulo ir vilties dienos, kuriomis pirmą kartą viešai ir plačiu mastu atžymimos nepriklausomybės netekties ir pirmųjų masinių Lietuvos gyventojų trėmimų metinės. Gedulo ir vilties dienų programos rėmuose, Vilniaus profsąjungų rėmuose buvo surengta konferencija „Lietuva tremtyje“, o istorijos ir etnografijos muziejuje buvo atidaryta paroda ta pačia tema - „Lietuva tremtyje“. Birželio tryliktą, Dailės parodų rėmuose buvo atidaryta kita - „Tremtinių kūrybos“ paroda, vėliau popietiniu metu, Naujoje Vilnioje, geležinkelio stotyje įvyko gėlių padėjimo iškilmės, o mum betransliuojant Kalnų parke ką tik prasidėjo mitingas „Lietuva tremtyje“. Birželio keturioliktą, pagrindiniai renginiai pasidės Kaune, prie Laisvės paminklo, kur trimitais bus paskelbta minėjimo pradžia. Lygiai

vidudienį, visoje Lietuvoje skambant gedulo varpam, pajudės eiseną į Dainų slėnį, kur tremties vagonuose gimusieji uždegs aukurą, toliau vyks iškilmų meninė dalis. Vilniuje, taip pat trečiadienį, 18 valandą arkikatedroje bazilikoje buvo pašventinta Tremtinių koplyčia, 19 val. 30 min., įvyko ką tik atstatyto Trijų Kryžių paminklo

atidengimas ir pašventinimas, o 21 valandą, trečiadienį, prie arkikatedros rengiamos iškilmingos gedulinės pamaldos. Birželio penkioliktą, buvo atžymima Lietuvos nepriklausomybės netekties gedulo diena. Jos programa buvo pravesta Vilniaus universiteto didžiąjame kieme.

LIC-SIA

Mitingas Dainų slėnyje

Eisena nuo Laisvės paminklo Kaune į Dainų slėnį

Gedulo ir Vilties dienos iškilmų dalyviai prie Laisvės paminklo Kaune. Nuotraukoje melbourniškė J. Jankevičienė su anūke Kim ir vyro brolio žmona.

AUKOS

Lietuvių Katalikų Religinei Šalpai aukojo Adelaidėje Sv. Kazimiero lietuvių parapijoje: \$1,000 - Adelaidės liet. kat. Moterų draugija, \$700 - J. ir S. Bardauskai, \$500 - M. ir E. Vazeliai, \$289.50 - Parapijos tarnyba. Po \$100 - J. Ivoška, kun. J. Petraitis, S.P. Pusdešriai, J.A. Gudeliai, A. Saulius. Po \$50 - M. Gavėnienė, Edm. Staugas, Vi. Morkys, A. Urnevičius, A.R. Kubiliai, K. Karpienė, P.T. Gasiūnai. Po \$40 - P. Barauskas. Po \$30 - O. Sudintienė, E. Kervelienė, A. Stakaitis. Po \$20 - J. Kutkienė, Jz. Rupinskas, A. Visockienė, B. Masionis, V.L. Gudiškis J. Langevičius, J.V. Vosyliai, D. Svaikauskienė, A.U. Juciai, P.A. Dancevičiai, A. Zamoiskis, M.E. Keršiai, A.V. Vokietaičiai, B. Launikaitienė, A. Jakutis, E. Tugaudienė, V.P. Tirvai, V.T. Vasiliauskai. Po \$15 - G. Michelich. Po \$12 - Atvykusieji „Goya“ laivu. Po \$10 - C. Paliulienė, A.B. Morkūnai, V.J. Rupinskas, L. Gerulaitis, S. Guščia, J. Sasiniene, B. Budrienė, L. Budreika, A. Vikienė, G. Opulskienė, A. Plokštienė, O. Baranauskienė, J.G. Siurblys, A.M. Mikeliūnai, K.A. Kaminskai, Vl. Bagušauskas, V.M. Neverauskai, D.K. Dundai, S. Visockis, A. Stankevičius, E. Marcinkevičiūtė, A. Strimaitienė, O. Zamoiskienė, B. Mockūnienė, A. Dainienė, M. Intienė, J. Bataitis, J.B. Lapšiai, F.G. Damaševičiai, Z. Stankus, L. Pimpė, P. Kuisys, V. Bardauskaitė, V. Patupas, P.M. Stasičiai, A. Zilys. Po \$6 - J.T. Kašauskai, J. Janilionienė. Po \$5 - A. Gerasimavičius, L. Staugienė, G. Pečiulienė, C.S. Dubinskas, A.A. Jasiūnai, P.I. Bakšiai, J. Stačiūnas, V.S. Germanas, V. Baltutis, V. Janulis, Libikienė, J. Ramanauskas, Kutkaitė, P. Laucius, P. Zutautas, V.N.P., J. Lenkys, O. Gudaitienė, B. Dukas, J. Stankevičius, J. Poškus, J.N. Vitkūnai, O. Riškienė, A. Zakarevičienė. Po \$4 - J.I. Lapšiai. Po \$3 - J.O. Virbickas. Po \$2 - Rg. Rupinskas, S. Jankus, D. Pyragiūtė. Viso suaukota \$4,365.50

Visiems taip gausiai aukojusiems ir aukas surinkusiam ir jas prisuntusiam Federacijos Igaliotiniui Pr. Pusdešriui - nuoširdus ačiū.

ALK Federacijos Valdyba

Vytautas Landsbergis Amerikoje

Lietuvos Persitvarkymo sąjūdžio seimo tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis liepos 2 d. atvyko į Jungtines Amerikos Valstybes, kur numato išbūti apie 18 dienų. Šio vizito pirmoji stotis bus Vašingtonas, kur Vytautas Landsbergis lankysis liepos 2-3 dienomis. Iš čia jis vyks į New Yorką, kur numato išbūti keturias dienas, po to lankysis Čikagoje, o liepos 12 d. vėl sugrįš į Vašingtoną, kur yra rengiami jo susitikimai su amerikiečių valdžios pareigūnais. Vytautas Landsbergis šiuo metu yra Vakarų Vokietijoje, kur jau aplankė sostinę Bonną, Vasario 16 lietuvių gimnaziją Huettenfelde, o paskutines dvi dienas prieš išvykimą į Jungtines Amerikos Valstybes, lankysis Miunchene.

LRTV

Tautos Fondo metinis susirinkimas

Tautos Fondo metinis narių susirinkimas įvyko Kultūros Zidinyje Brooklyne 1989 gegužės 6d.

Pirmininkas Jurgis Valaitis savo atidarymo kalboje palietė mums visiems opų klausimą - įvykiai Lietuvoje, jų reikšmė mums ir Lietuvoje esantiems tautiečiams. Taip pat, prisiminė jo nuopelnus, ir 1 min. tyla pagerbė mūsų mielą A.A. Liūtą Grinių, taip anksti mus palikusį. Kaip skaudžiai mes visi jo pasigedom. Toliau Pirm. J.Valaitis apžvelgė naują aukojimų būdą: Abipusės Naudos Sutartį (Charitable Remainder Unitrust). Pirmininkas minėjo kad Tautos Fondas yra įsipareigojęs pervežti į laisvą Lietuvą Tautos Fondo Laisvės Išdą. Šalia to, dabar imasi pareigą telkti pagalbą laisvėjantiems Lietuvai.

Tautos Fondo Valdybos pirmininkas Juozas Giedraitis savo pranešime pareiškė, kad Tautos fondo turtas 1989 gegužės 1 jau pasiekė \$1.5 milijono. Pasidžiagė ir tuo kad Tautos Fondui daugiau nereikės dirbti iš privačių stalčių - pagaliau turime savo įstaigą, įstaigos vedėją ir savo telefoną! Baldus įstaigai padovanojo TF Direktorius, Inž. Jurgis Bobelis, už ką visas TF štabas jam dėkingi. J.Giedraitis painformavo kad Tautos Fondas yra inkorporuotas New Yorko Valstijoje, daromi žygiai inkorporuoti Kanadoje, be to yra įregistruotas Washington, DC, Floridos, Kalifornijos, New Yorko ir Virginijos Valstijose.

J.Giedraitis, ilgus metus kantriai ir sėkmingai nešęs sunkią valdybos pirmininko našta, šiais metais dalį pareigų perdavė savo pavaduotojui, Tarybos Vice Pirmininkui Algii Vedeckui. Gera kad p. Vedeckas atėjo P.Giedraičiui į talką - linkime jam nepavargti.

Visi laukėm VLIKO Pirmininko Dr.K.Bobelio pranešimo. Savo kalbos metu Dr.Bobelis painformavo kad VLIKAS palaiko glaudžius ryšius su laisvėjanti Lietuvos veiksniais, priminė kad turime remti brolius Lietuvoje pavieniai ir per organizacijas - kaip, kur, ir kiek kas gali, materialiniai ir moraliniai, bet reikia labai apsižiūrėti kad toji parama nepapultų į okupanto rankas. Geriausia tai atlikti perduodant aukas asmeniniai, iš rankų į rankas.

Siunčiant aukas paštu ar per bankus, jos ne visada pasiekia adresatus. Dr. Bobelis painformavo apie klastingos Molotovo-Ribentropo sutarties minėjimą, VLIKO pastangas Europos Parlamente.

Aukos laisvėjantiems Lietuvai yra geriausia siūsti per organizacijas, nes jos turi geresnius kontaktus su laisvėjanti Lietuvos veiksniais, ir gali aukas nukreipti ten, kur jos bus labiausiai reikalingos. Kaip minėta, Tautos Fondas įsipareigoja rinkti aukas laisvėjantiems Lietuvai. Jei aukotojas siūsdamas auką Tautos Fondui pažymės kad jis savo auką skiria laisvėjantiems Lietuvai - taip ji bus ir panaudota.

Negaliu baigti nepasidalinus su skaitytojais savo pasididžiavimu ir džiaugsmu. Va, žiūrėkim - koki lietuviai kultūringi viso pasaulio akivaizdoj. Mes savo tikslų ir pergales siekiame taikiai, be kraulo praliejimo, be nekaltų žmonių žudymo, naudodami legalius ginklus, kaip diplomatija, taikias demonstracijas, peticijas ir pan. Tautos pažiba - mūsų jaunimas drąsiai stoja į vadovų eiles, per 50 metų nepasidavė marxizmo/leninizmo smurtui. Jie liko ištikimi tai žemei kurioj jie užaugo. Lietuvos sūnus ar dukra, kaip tas rugio grūdelis ištūnojęs per šaltą žiemą, pavasario saulutei nusvitus išlindo iš sniego ir daro savaip! Garbė per amžius lietuvi motinai ir jos vargo mokyklai.

Romualda Burgaitė-Sidlauskienė

PAIEŠKOJIMAS

Sidlevičiaus Tomo anūkas - Valentinas Ražukas ieško savo giminių. Jo senelis kartu su savo sūnumi Vladu apie 1950 metus atvyko į Australiją. Vladas gyvendamas Vokietijoje yra vedęs vokietaitę Gertą. Jiems Australijoje gimė dukra, kurią pakrikštijo Onute. Gerta su dukra Onute išvyko gyventi į JAV-es 1959 metais. Australijoje pasiliko tik vienas senelis, nes jo sūnus Vladas kažkur išvyko. Giminės yra prašomi atsiliepti šiuo adresu: Lietuvos TSR, Kaunas - 46, Rasytės 14-8, Ražukas Val.

Pas Popiežių Joną Paulių II audiencijoje dalis lietuvių grupės 1989m. gegužės 31d. Iš kairės Aldona Vyšniauskienė, Janina Jankevičienė, Levutė Braniškienė, Irena O'Dwyer su Jankevičių anūke Kim. Dar šiek tiek matyti Henrikas Antanaitis ir Antanas Jankevičius. Jie visi iš Melbourne. Foto: Vatikano „L'Osservatore Romano“.

A. A. VIKTORAS SKROLYS

Birželio 20 d. širdies priepuolio ištiktas Viktoras Skrolys buvo vežamas ambulansu į ligoninę ir pakelyje numirė. Tai buvo 7-tas tautietis šiais metais iškeliavęs į amžino poilsio vietą iš mūsų mažos Pertho Lietuvių bendruomenės. Palaidotas birželio 23 d. Karrakatta kapinėse.

Prie kapo Bendruomenės vardu atsisveikino Vytas Radzivanas, Ramovės vardu, buvusį ramovėną atsisveikino skyriaus pirmininkas Juozas Jaudegis ir tautinio darbo bičiulis Balys Steckis. Iškilmingai palydėtas ir Vėlioniu palinkėta amžinos ramybės svetimoje žemėje, toli nuo savos tėvynės.

Viktoras Skrolys gimęs 1905 m. sausio 9 d. Kilmės aukštaitis. Gyveno ir studijavo Kaune iki antros bolševikų okupacijos. Sovietams artėjant 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. Atvykęs į Australiją dirbo Esperance miestelyje. Jo darbas buvo planuoti gatves, parkus. Vienas parkas yra pavadintas Vic Skrolys.

Atvykęs į Perthą, greitai įsijungė į lietuvišką veiklą ir jis buvo veiklus įvairiose bendruomenės srityse. Ilgus metus buvo bendruomenės valdyboje, vadovavo chorui, kiekvieną sekmadienį pamaldose grojo vargonais. 1975 m. Viktoras pasiūlė valdybai mėnesinį bendruomenės biuletinį „Zinutės“, kurį jis redagavo iki 1982 m. 1976

m. buvo įsteigta Lietuvių radio valandėlė, kuriai Viktoras nuo pat įsisteigimo iki jo mirties vadovavo ir paruošdavo jai programas. Penkis metus jis buvo Lietuvių Sąjungos valdyboje ir ilgus metus atstovavo Pabaltiečių Vakarų Australijos Taryboje. Ilgus metus buvo Tautos Fondo Įgaliotiniu.

Didelė spraga liko Pertho Lietuvių bendruomenėje, netekus Viktoro. Mylėdamas savo tėvynę Lietuvą, jis dirbo dieną ir naktį tautos labui.

Viktorui iškeliavus į amžino poilsio vietą, Pertho Lietuvių bendruomenė ir kitataučiai reiškia giliausią užuojautą Viktoro žmonai ir dukrelei, kurie pasiliko liūdesyje. Balys Steckis

Solisto Vaclovo Verikaičio koncertas Melbourne

LKVS-gos Ramovė iškviė Kanadoje gyvenantį solistą bass-baritoną koncertams į Australiją. V.Verikaitis yra iškilius dainininkas, dalyvavęs kaip solistas Canadian Opera Co. įvairiose operose. Lietuviškoje veikloje yra suorganizavęs Toronte parapijos mišrų chorą, vyrų kvartetą vaikų chorą ir orkestrą.

Atvykęs į Australiją su pirmu koncertu pasirodė Melbourne, liepos 9-tą dieną. Šią dieną laike lietuviškų pamaldų pagiedojo solo - „Kai širdį tau skausmas suspaus“ ir „Nakties tylumoje“. Vėliau Lietuvių namuose išpildė pilną koncertą iš dviejų dalių.

Vladas Bosikis LKVS-gos pirmininkas pristatė solistą Vaclovą Verikaitį pilnutelę salę užpildžiusiai publikai.

Pirmoje koncerto dalyje buvo padainuotos trys Lietuvių liaudies dainos. Ketvirtą dainą iš eilės „Palik tik dainą man“, dainavo kartu su melbourniškiu solistu Vincu Daniumi. Po šito dueto dvi dainas solo padainavo Vincas Danius. Pirmosios dalies pabaigai tris liaudies dainas padainavo vėl svečias V.Verikaitis.

Pertraukos metu pranešimą padarė LKVS-gos pirm. Vladas Bosikis. Paminėjo, kad Centro valdybos pranešimu Melbourne skyriaus Ramovėnai yra pavyzdinė savo veikla. Buvo atsiprašyta publikos, kad bus įteikti Garbės narių pažymėjimai keturiems Ramovėnams. Svečias V.Verikaitis ir V.Lazauskas įteikė pažymėjimus

Leonui Baltrūnui, Juozui Seliokui, Vincui Ziogui ir Vladui Bosikiui.

Antroje koncerto dalyje tris solo dainas išpildė svečias. Programos pajvairinimui Melbourne Lietuvių kanklių ansamblis, vadovaujamas Stasio Eimučio, pagrojo Lietuvių liaudies dainų pyne. Sekančias dvi dainas kanklių ansamblis su solistu Vincu Daniumi išpildė dvi Liaudies dainas.

Pabaigai koncerto tris operų arijas padainavo svečias V.Verikaitis. Bet tuo koncertas nesibaigė. Visas svečio dainavimas publikos buvo labai gražiai įvertintas, gausus aplodismentai iškviė solistą vėl į sceną. Teko solistui padainuoti dar tris dainas, kad patenkintų publiką. Bažnyčioje ir salėje solistui akompanavo Zita Prašmutaitė.

Koncertui pasibaigus Ramovės pirm. Vladas Bosikis padėkojo solistui Vaclovui Verikaičiui už tokį puikų koncertą. Padėkojo kanklių ansambliui ir solistui Vincui Daniumi, padėkojo ir publikai už tokį gausų atsilankymą. Ačiū visiems! Dalyvis

SALE

Pagal Adolfo Eskirto palikimą yra paaukota po \$100 šioms lietuviškoms organizacijoms: ALB Krašto valdybai, Australijos lietuvių fondui, Tautos fondui, „Tėviškės aidams“, „Mūsų pastogei“, „Baltic News“ buileteniui. Melbourne Dainos Sambūriui, Vasario 16 gimnazijai, Latrobe Valley seniūnijai ir Sale seniūnijai.

„TEVISKES AIDAI“ yra vienintelis Australijos lietuvių katalikų laikraštis. Visi juos remkime. Iš anksto prisiųskime prenumeratos mokesčių, įrašykime „Tėviškės Aidus“ į savo Testamentą. Katalikiška spauda reikalinga visada!

IS MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Gyvojo Rožinio brolijos nariai rugpiūčio mėnesį meldžiasi už katalikiškos spaudos darbuotojus.

Palaimintojo arkivyskupo Jurgio Matulaičio liturginės šventės atminimą vaišių agape paminėjo „Tėviškės aidų ekspedicijos“ dalyviai. Seniūnė Jonė Zitkevičienė pateikė Palaimintojo gyvenimo apybraižą, o sekmadienį-liepos 16d. Palaimintojo Jurgio Sv. Mišių skaitymus atliko Dalia Antanaitienė,

Rūta Skeivienė ir Gedimas Statkus. Po Komunijos susitelkimo minute savo poezijos Palaimintojo Jurgio Matulaičio garbei pateikė poetas Juozas Mikštas, o Sv. Komunią padėjo kunigui dalinti Valentinas Čižauskas, kuris pas mus vienintelis baigęs arkivyskupijos kursus ir išlaikęs egzaminus yra Arkivyskupo paskirtas šv. Komunijos dalinimui.

Donatas Milašius, 86 metų amžiaus, mirė liepos 15d. Tai kun. Stasio Gaidelio SJ giminė, kuris atliko velionio laidojimo šv. Mišias ir apeigas kapinėse.

MELBOURNAS

Ramovėnų Ziniai

Pranešame, kad LKVS-gos Melbournas skyriaus metinis - informacinis susirinkimas įvyksta š. metų rugpiūčio mėn. 13d. 2 val. p.p. L. namų bendruomenės salėje.

Darbotvarkė: Susirinkimo atidarymas, mirusių narių pagerimas, praeito s-mo protokolo skaitymas, valdybos pranešimai:

a) pirmininko, b) kasininko, c) revisijos k-jos, d) diskusijos ir pranešimų tvirtinimas. Valdybos papildymo klausimas, s-mo uždarymas.

Narių dalyvavimas būtinas. Nustatytu laiku nesusirinkus reikiama narių skaičiui, po pusės val. šaukiamas susirinkimas bus skaitomas teisėtu, nežiūrint dalyvaujančių narių skaičiaus.

LKVS-gos Ramovė
Melb. Sk. Valdyba

(Skelbimas, kad susirinkimas įvyksta liepos 30d. yra atšaukiamas.)

Melbourno Pensininkams

Melbourno Pensininkų valdyba praneša, kad rugpiūčio mėn. 15d. antradienį įvyks pensininkų išvyka į Albury Commercial Club. Autobusas išvažiuos nuo Gas and Fuel pastato Flinders Street, 7.30 val. ryte, paims taip pat laukiančius keleivius prie Lietuvių namų North Melbourne. Prašome nesivėluoti, autobusas išvažiuos laiku.

Kelionei užsirašyti pas. V. Sidabrą, skambinant telefonu: 830 5084. Kelionės kaina \$3 įskaitant kavą.

Sekantis Melbourno Lietuvių pensininkų susirinkimas įvyks rugpiūčio 8d. antradienį, 12 val. Lietuvių namuose. Bus aptarta išvyka į Alburį (rugpiūčio 15d.), išvyka į Canberroje ruošimas demonstracijas ir išvyka šių metų pabaigoje į Mildurą.

Visi pensininkai yra kviečiami dalyvauti. Melbourno Lietuvių pensininkų susirinkimai įvyks: rugsėjo 12d., spalio 10d., lapkričio 14d. ir gruodžio 12d.

Melbourno Lietuvių
Pensininkų valdyba.

A. A. JUOZAS STEPANAS

*Oj, eisiu, eisiu, aš čia nebūsiu,
Čia ne mano šalėlė.*

(Liaudies daina)

Ir einam. Vienas po kito. Vis tie, kuriems „čia ne mano šalėlė“, kuriems svetimas kraštas niekad netapo savu, kurie ir būdami kitoje Žemės rutulio pusėje, niekad sieloje nebuvo pasitraukę iš Lietuvos, priešingai - tik ja ir gyveno, savo tremties metus įprasmindami lietuviškoje veikloje. Paskutiniuoju metu tą veiklą vis dažniau gaubia paskutiniųjų mochikanų nuotaikos, nes veltui besidairai sekančios pamainos iš tų, kuriems „čia jau mano šalėlė“.

Adelaidėje Mirtis negrįžtamai išsivedė vieną iš šakočiausių veikėjų J. Stepaną, kuris paliko ryškius pėdsakus lietuviškoje parapijoje ir bendruomenėje. O kas užpildys jo paliktą tuštumą? Drįstu pavadinti jį „šakotu“, nes daugumai pasirenkant savo lietuviškai veiklai baze arba Bendruomenę, arba Parapiją, Juozui energijos ir laiko užteko įminti savo pėdsakus ir čia, ir ten. Žvilgtelėję į jo gyvenimo laikotarpį Adelaidėje, jį randame ALB Krašto taryboje, ALB Krašto valdyboje, ALB Apylinkės valdyboje, specialioms darbams sudarytose komisijose. Jis vienas iš iniciatorių Adelaidėje suorganizuojant Teisininkų dr-ją, ateitininkus ir lietuvišką šv. Kazimiero parapiją, jis „Cartias Inc.“ - Parapijos taryboje, jis planavime ir net darbo talkose kuriant Lietuvių katalikų centrą, vasarvietę Christies Beach pajūryje. Jis VLIKo ir Tautos fondo įgaliotinis Adelaidėje, jis Ateitininkų federacijos įgaliotinis Australijoje. Jo tenoras skamba Bažnytniame šv. Kazimiero ir „Lituania“ choruose. Ne be jo iniciatyvos Stepanų namuose 1953m. įvyko neoficialus pirmasis Australijos lietuvių katalikų atstovų suvažiavimas - pasitarimas, kuriame buvo nutarta įsteigti Australijos liet. kat. federaciją ir pradėti leisti katalikišką laikraštį „Tėviškės aidus“.

Išskirtina Juozo veikla ateitininkuose daugelį metų būnant sendraugių valdyboje pirmininko ir kitose pareigose. Čia jis buvo nuolatinis judintojas, įvairių veiklos sumanymų tiekėjas, paskaitininkas, principingas lietuvis katalikas diskusijose. Jam nebuvo svetimas ir spaudos darbas bendradarbiaujant „Ateityje“, „Tėviškės aiduose“, „Mūsų pastogėje“ ir Bendruomenės bei Parapijos metraščiuose. Jis yra paruošęs programų Lietuviškoje radijo valandoje. O kas surinks visus jo smulkesnius darbus?

Šių metų pradžioje J. Stepanas žmonos paruoštose vaišėse nuotaikingai atšventė savo 80-tąjį gimtadienį. Ta sukaktis buvo plačiai paminėta spaudoje, todėl jo biografiją paliesiu tik prabėgomis. Gimęs 1909m. sausio 26d. Rygoje. Seimai grįžus į Lietuvą Juozas 1927m. baigė Linkuvos gimnaziją. 1931m. baigė studijas Vytauto Didžiojo universitete Kaune. Po to dirbo Lietuvos banko direktorium Pasvalio, vėliau Ukmergės skyriuose. 1939m. vedė agronomę Agutę Pusdešrytę. 1943m. gimė sūnus Antanas. 1949m. šeima atvyko Australijon. Apsistojo Adelaidėje, kur trumpai sirgęs mirė vidurių vėžių š.m. birželio 27d.

Birželio 29d. vakare Juozas

karste buvo atvežtas šv. Kazimiero bažnyčion. Klebonas kun. J. Petraitis su susirinkusiais sukalbėjo rožinio dalį. Prie atviro karsto atsisveikinimo žodžius tarė Liet. kat. moterų dr-jos pirmininkė S. Pusdešrienė, Tautos fondo atstovybės Pietų Australijoje pirm. V. Vitkūnienė, kartu paskaičiusi ir iš centrinės atstovybės Syndejuje prel. P. Butkus gautą užuojautą. Jautrų žodį tarė Juozo studijų draugas, atvykęs iš Melbournas, J. Petraitis. Laidotuvėms buvo iš Canberros atvykęs sūnus Dr. A. Stepanas su žmona Audrone ir sūnumi Kaziu, apgailestaudami, kad su seneliu negalėjo atsisveikinti antrasis sūnus Paulius, kuris studijų reikalais išvykęs Vokietijon. Iš Sydnejaus buvo atvykę Audronės tėvai A. ir I. Milašai.

Sekančios dienos rytą prie Adelaidės ateitininkų skyriaus vėliava uždengto karsto mišias koncelebravo kun. J. Petraitis ir fr. Horgan. Sv. Mišiose patarnavo a.a. Juozo anūkas Kazys. Giedojo jungtinis šv. Kazimiero ir „Lituania“ choras, vargonais palydint N. Stapleton. Po mišių su Velioniu pasakytomis kalbomis atsisveikino ateitininkų vardu E. Varnienė, kartu paskaičiusi ir Sydnejaus at-kų - A. Kramiliaus - gautą užuojautos raštą. Sv. Kazimiero choro vardu žodį tarė V. Vosylius, „Caritas Inc.“ - Parapijos tarybos vicepirm. V. Baltutis, ALB Apylinkės pirm. J. Stačiūnas, ALB Krašto valdybos vardu V. Neverauskas. Karstą iš bažnyčios ir kapuose nešė lietuviškasis jaunimas.

Centennial Park kapinėse, kuriose a.a. Juozo rūpesčiu lietuvių buvo užpirkta mažas trikampis žemės - tada niekas nežadėjo mirti - giminės vardu su Mirusiu atsisveikino Pr. Pusdešris. Dr. Antanui padėkojus dalyvavusiems laidotuvėse, našlei Agutei ant karsto užpylus Lietuvos žemės, apeigos užbaigtos sugiedojus Tautos himną ir giesmę Marija, Marija. Kapinėse iškilo naujas žemės kauburėlis, padengtas greitai nuvystančiomis gėlėmis. Laidotuvių proga Tautos fondui suaukota \$570. Tai paskutinis a.a. Juozo įnašas Fondui kuriam ilgą laiką nuoširdžiai dirbo.

Mirčiai išsivedus a.a. Juozą Stepaną nesugrįžti, gili užuojauta šeimai, ateitininkams ir Adelaidės lietuviams.

Maldoje palinkėjime amžinosios laimės ir džiaugsmo Iškeliavusiam ton šalėlėn, kurion visi einam, čia nepabūsime.. Pr. P.

Pranešimas

Buržinskas Jonas mirė birželio 26d. (rastas namuose negyvas). Koplųčioje Herpnes buvo pašarvuotas ir išvežtas į krematoriumą. Su velioniu atsisveikino lietuvių būrelis birželio 29d.

A.A. Juozui Stepanui

užbaigus gyvenimo kelionę, nuoširdžiai užjaučiame Jo žmoną Agutę - vieną iš mūsų Draugijos kūrėjų, sūnų Dr. Antaną su žmona, anūkus Paulių ir Kazį bei visą giminę.

Liekame su a.a. Juozu ir Jo šeima maldos vienybėje.

Adelaidės Lietuvių Katalikų Moterų Draugija

A.A. Juozui Stepanui

mirus, nuoširdžiausiai užjaučiame žmoną Agutę, sūnų Dr. Antaną su šeima.

A. Plokštienė, R.. Vaičaitienė, N.J. Vitkūnai

Padėka

A.A. mylimam vyrui ir tėvui Adolfui Eskirtui mirus, reiškiam gilią padėką kun. J. Petrauskui, atvykusiam iš Melbournas, atlaikiusiam šv. Mišias ir palydėjusiam Adolfą į amžiną poilsio vietą.

Dėkojame Melbournas choristams ir vietiniams už gražų giedojimą, kurį suorganizavo M. Sodaitienė. Ačiū visiems aukojusiems šv. Mišioms, spaudai ir kitoms lietuviškoms organizacijoms, taip pat už vainikus, gėles atsiųstas į bažnyčią ir į namus. Visiems pareiškusiems užuojautą per spaudą, laiškais, kortelėmis ir telefonu.

Ypatinga padėka E. Jonaitienei ir V. Koženiauskienei už jautrius atsisveikinimo žodžius ir S. Sabrinskui už įrekorduotas pamaldas į juostelę.

Ačiū Sale lietuviams už visokeriopą pagalbą ruošiant šermenis. Ačiū visiems dalyvavusiems. Nuoširdžiausia padėka tiems asmenims, kurie lankė Adolfą ligoninėje per daugelį kartų ir aukojo maldas. Lai Aukščiausiasis Jums visiems atlygina.

Su gilia padėka Elena Eskirtienė ir šeima.

Geelong'o sporto klubas - "Vytis"

GLSK „Vytis“ Bowling Vakarų, įvyko liepos 8d. Tai jau septinti metai iš eilės kaip šis vakaras yra Vyčio Valdybos organizuojamas.

Varžybose dalyvavo apie 70, visokio amžiaus, kamuolio ritintojų. Pačius jauniausius uoliai prižiūrėjo ir pamokino Kestas Obeliūnas su žmona Lily.

Po varžybų, visi susirinko į Lietuvos namus karštai vakarienei, kurią skoningai paruošė valdybos narės Gėnė Valaitienė ir Irta Valodkienė. Atidarydamas vakaro programą, valdybos pirmininkas Stasys Šutas jun, pasveikino visus susirinkusius ir padėkojo visiems, kurie prisidėjo prie šio vakaro pasisekimo. Ypatingą padėką išreiškė Kestui Obeliūnui už vaikų krepšinio trenyravimą, kurių susirenka jau apie dvidešimt. Kasininkui Liudui Bungardai už Quiz loterijos pravedimą, taip pat ir pagelbininkėm Liucijai Koszela, Angelai Freemantle ir Juozui Manikauskui ir kitiems valdybos nariams.

Sekė dovanų įteikimas, pradėdant nuo mažiausių iki pensininkų. Žem. 10 metų mergaičių laimėjo tapo Alita Obeliūnaitė, o berniukų James Watach.

Mergaičių žem. 14 metų laimėjo Lena Renkauskaitė, o berniukų Darius Sarkis.

Moterų skyrių Lorraine Watach prisiminimo pereinamą skydą šiais metais laimėjo Anna Porter. Vyrų grupėj Alekso Bratanavičiaus prisiminimo pereinamą trofėją antrus metus iš eilės laimėjo Gary Kucharski. Pensininkų grupėj šiais metais pasigedom ponių, tad abi dovanos teko pensininkam, būtent bendruomenės pirmininkui Otui Schrederiui, čempionas jau trys metais iš eilės, ir Otui Akeniui

užėmus antrą vietą. Įvyko sėkminga fantų loterija, nors daliai išlaidų padengti, kuriai dalį fantų paaukojo Stasys Šutas ir Liudas Bungarda. Ačiū Solomėjai už rūtas ir citrinus.

Atėjo ir laikas ištraukti didžiuosius pryzus Quiz Loterijos Nr. 15 ir kad neįvyktų jokių fokusų traukimas buvo Edžio Koszelo prižiūrimas. Trečios vietos \$50 laimingą numerį ištraukė Dr. Rimas Sarkis ir laimėjo buvusi valdybos narė Giedrė Kaladienė. Antros vietos \$100 laimingą numerį ištraukė Geelongo Lietuvos Sąjungos pirmininkas Juozas Gailius ir laimėjo Evete Sutaitė. Pirmos vietos \$200 prizą ištraukė Bendruomenės pirmininkas Otonas Schrederis, kurį laimėjo Micheal Watach.

Tai ir vėl praėjo gera proga žmonėm susitikti ir pabendrauti, o tas bendravimas, kaip įprasta užsitęsė iki paryčių.

Tikimės, kad sekantais metais būsima valdyba suteiks progą susitikti Bowling Vakarų 1990.

K.S.

Žemaičių Kalvarijos šventovė

Pagal Vakarus pasiekusias informacijas, atžymint Žemaičių Kalvarijos šventovės 350 metų sukaktį, čia buvo surengti jubiliejiniai atšvaitai, kurie prasidėjo liepos 1 dieną jaunimo eucharistiniu kongresu. Mišias ta proga aukėjo kunigas Sigita Tamkevičius. Pagal gautas žinias, liepos 5 dieną, trečiadienį, Žemaičių Kalvarijoje bus atžymima kunigų ir blaivybės diena. Numatoma kad dalyvaus ir tars žodį Lietuvos kardinolas Vincentas Sladkevičius. Jubiliejiniai atšvaitai Žemaičių kalvarijoje tęsis visą oktavą. LRTV

ADELAIDĖS KRONIKA

Pabaltiečių tarybos suruoštas išvežimų minėjimas įvyko birželio 11d, sekmadienį. Žuvę Sibiro gulaguose buvo prisiminti mišiose šv. Kazimiero bažnyčioje. Prie australų karių paminklo buvo padėtas vaininkas pagerbiant nukankintus tremtyje. Tose tradicinėse apeigose dalyvavo ypatingai didelis būrys pabaltiečių, kurių daugumą sudarė lietuviai.

Minėjimas buvo suruoštas universiteto Bonython salėje. Atidarymo žodį tarė Pabaltiečių tarybos pirm. Dr. S. Pacevičienė. Už žuvusių jungtinio choro buvo sugiedotas Requiem. Perskaitytas ministro R. Hawke raštas. Paskaitą skaitė gerai pabaltiečių reikalus suprantantis senatorius T. Messner.

Meninėje dalyje „Lituanija“ choras, vadovaujamas G. Vasiliauskienės, pianinu palydint N. Stapleton, nuotaikingai padainavo B. Budriūno kantatą „Per pasaulį keliauja žmogus“. Solo partijas dainavo P. Račkauskas ir J. Maželienė. Deklamatorius buvo Sietynas Kubilius. Po to dainavo estų ir latvių chorai. Latvių violončelistas J. Lauris grojo K.V. Banaičio, estų ir latvių kompozitorių kūrinius. Daug perilgai. Minėjimas užbaigtas jungtiniam pabaltiečių chorui sugiedojus Estijos, Latvijos ir Lietuvos himnus.

Minėjimas buvo gerai paruoštas, sklandžiai prarastas, tik pati salė dėl blogo matomumo verta papeikimo.

Po išvežimų minėjimo, Lietuvos namuose įvyko atsisveikinimo vaišės su „Lituanija“ choro vadove G. Vasiliauskienė. Prie stalo kalbėjo: Apylinkės pirm. J. Stačiūnas, buvęs choro administratorius J. Lapšys, Ramovėnų pirm. V. Vosylius, šv. Kazimiero choro vadovė N. Stapleton, Pensininkų klubo pirm. M. Pareigis, „Lituanija“ administratorius A. Serelis ir choristė K. Vanagienė, pačiais gražiausiais žodžiais dėkojo Genovaitei už vadovavimą „Lituanija“ chorui 20 metų, putojo šampanas, skambėjo Valio. Siltu žodžiu ji padėkojo chorui, kalbėjusiems už linkėjimus ir dovanas.

Tik po keleto dienų paaiškėjo, kad „Lituanija“ chorui toliau vadovauti sutiko V. Straukas ir B. Mikužienė.

Liepos 9d. Lietuvos namuose buvo suruošta choro „Lituanija“ popietė, kaip reklamose buvo pabrėžta „viskas naujoje choro vadovybėje“. Popietę pravedė V. Straukas. Jam ir B. Mikužienei diriguojant choras padainavo po vieną dainą. Visose kitose dainose buvo įjungta ir publika. Tarp dainų su linksmomis skaitiniais, deklamacijomis bei kupletais pasirodė A. Serelis, K. Vanagienė, N. Skidzevičius, p. Sulcas, B. Dukas ir V. Opulskis. Popietė užbaigta sugiedojus „Lietuva brangi“. Nuotaika nebuvo pakili. Gal ją drumstė liūdesys pasitraukus choro vadovei G. Vasiliauskienei, gal pridengė viltys, su kuriomis žvelgėme į naująją choro vadovybę? Sėkmės jai.

Ateininkų federacijos įgaliotinis Australijoje J. Stepanas, susirgęs susirišo su Federacijos valdyba ir jai pristatė, bei iš jos gavo sutikimą, kad Ateininkų federacijos įgaliotinė Australijoje toliau bus Elena Varnienė. Mielai Elei linkime sėkmės naujose pareigose.

ALK Moterų dr-jos valdyba liepos 10d. suruoštame Pabendravime, dalyvavus būriui narių mišiose šv. Kazimiero bažnyčioje, po to įvykusiuose pasryčiuose pagerbė savo Dvasios vadą kun. J. Petraitį jo gimimo dienoje ir penkerių metų sukaktyje klebonaujant Adelaidėje. Po pusryčių A. Budrys susirinkusiems parodė video juostą iš įvykių Lietuvoje.

Katalikiška programa per Lietuvos televiziją

Pagal mus pasiekusias informacijas, nuo liepos mėnesio pradžios Lietuvos televizija pradėsianti perduoti savaitinę katalikišką programą. Dvidešimties minučių trukmės katalikiškoji televizijos laida būsianti perduodama kiekvieną sekmadienį nuo liepos antros dienos. Laidoje bus perduodami Bažnyčios gyvenimo įvykių Lietuvoje ir užsienyje vaizdai su komentarais ir kita įvairi religinio pobūdžio informacija. Pagal turimas informacijas, katalikų laidą per Lietuvos televiziją jau pradėjęs organizuoti Vilniuje gyvenantis kunigas Jonas Boruta. Tikimės, kad šiuo klausimu artimiausiu laiku galėsime plačiau painformuoti mūsų klausytojus. LRTV

TALKA TARNAUJA LIETUVIAMS • TALKA TARNAUJA LIETUVIAMS

DĖMESIO! DĖMESIO!

Nuo liepos 1d., TALKA moka:

16% už terminuotus indėlius,
9% už einamąsias sąskaitas.

TALKA skolina pinigus:

16% įkeitus turta,
19% asmeninėms paskoloms.

TALKA VEIKIA LIETUVIŲ NAMUOSE
ADELAIDE * MELBOURNE * SYDNEY

TALKA TARNAUJA LIETUVIAMS • TALKA TARNAUJA LIETUVIAMS

REMKIME TAUTOS FONDA.

nes tai yra pagrindinis pasauliniu mastu organizuotas lėšų telkimas kovai už Lietuvos valstybinę tautinę ir kultūrinę laisvę.

REMKIME LIETUVOS LAISVĖS IŽDĄ

nes čia sukaupti pinigai atiteks Lietuvai: kada išsivaduos iš pavergimo. Paremiant testamentiniu būdu būtina sąlyga įrašyti tikslų Tautos Fondo pavadinimą angliškai - Lithuanian National Foundation, Inc., (Tautos Fondas). Nepamirškime - remdami Tautos Fondą ir Lietuvos Laisvės Iždą - jungiamės su kovojančia Lietuva.

Tautos Fondo Atstovybė Melbourne

Tėviškės Aidų Loterija

Galima laimėti:

1. Spalvota TV 48 cm ekranas-AIKO naujas. Dovanojo V. Koženiauskaitė-Rosato.
2. Paveikslas „Pamiškė“. Dovanojo dail. J. Baukus.
3. Paveikslas „Motinėle prie sodybos“. Dovanojo dail. J. Baukus.
4. Paveikslas „Audringas vakaras“. Dovanojo dail. J. Baukus.
5. Paveikslas „Abstraktas“. Dovanojo dail. J. Baukus.
6. AM/FM Clock Radio Cassette Player. Dovanojo Juozas Baumil.

Dar daugiau smulkesnių laimėjimų. Bilietai po \$1, visa knygutė 10 bilietų \$10. Bilietus platina Federacijos Valdyba Melbourne sekmadieniais prieš pamaldas, kitur Federacijos Įgaliotiniai.

Loterijos traukimas Tautos Šventės minėjimo dieną Melbourne Lietuvos Namuose pietų metu rugsėjo 10d.

Bandykite laimėti - paremkime „Tėviškės Aidus“!

Australijos Lietuvos Katalikų Federacijos Valdyba